

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Martinem Křížem v právní věci

žalobkyně: **K. M.**, narozena X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Pavolem Kehlem
se sídlem Panská 895/6, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě ze dne 2. 3. 2026 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 23. 2. 2026 její žádost o poskytnutí dočasné ochrany zaevidovanou pod č. j. OAM-0361138/DO-2026 z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-0361138/DO-2026.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 140 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce advokáta Mgr. Pavola Kehla.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 2. 3. 2026 domáhala toho, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 23. 2. 2026 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), tedy proto, že je nebo byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, byl nezákonný. Zároveň požadovala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.
2. V žalobě žalobkyně uvedla, že jí byla udělena na území členských států Evropské unie (konkrétně v Polsku) dočasná ochrana, kterou požívala od února 2025 do února 2026. Dne 14. 02. 2026 učinila ve vztahu k polským státním orgánům oznámení o ukončení dočasné ochrany. Poté, co se dne 26. 2. 2026 (správně mělo být uvedeno 23. 2. 2026) osobně dostavila na pracoviště žalovaného a podala žádost o udělení dočasné ochrany, obratem obdržela formulář své žádosti zpátky s vyznačením důvodu nepřijetí žádosti spočívajícího v tom, že: *„žadatel(ka) JE nebo BYL(A) držitelem(kou) dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 z. č. 65/2002 Sb.“*
3. Takový postup (konstatování nepřijatelnosti její žádosti) je dle přesvědčení žalobkyně v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022. Žalobkyně je toho názoru, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina neodpovídá znění čl. 28 směrnice o dočasné ochraně a odporuje také podstatě registrace osob za účelem dočasné ochrany, které musely opustit zemi svého původu, jako to předpokládá zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady. To zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro všechny kategorie osob uvedené v čl. 2 odst. 1 a 2. Podle Operačních pokynů k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného odlivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, platí následující: *„Rozhodnutí Rady zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro kategorie osob uvedené v čl. 2 odst. 1 a 2 zmíněného rozhodnutí. Neexistuje žádný postup podávání žádostí o dočasnou ochranu nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva. Když se tedy dotčená osoba přihlásí příslušným orgánům, aby využila práv spojených s dočasnou ochranou nebo s odpovídající ochranou, musí pouze prokázat svou státní příslušnost, status mezinárodní ochrany nebo rovnocenné ochrany, pobyt na Ukrajině nebo případně rodinnou vazbu. Právo na dočasnou ochranu je okamžité. Aby se však zajistila žádná správa a registrace dotčené osoby, může členský stát rozhodnout, že je třeba splnit určité požadavky a, jako je registrační formulář a předložení důkazů, jak je stanoveno v rozhodnutí Rady.“*
4. Prokázání státní příslušnosti, pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou tedy dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Žalobkyně je poživatelkou dočasné ochrany již na základě toho, že spadá do kategorie osob dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady, jak vyplývá z čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. Současně čl. 28 směrnice o dočasné ochraně stanoví podmínky, ze kterých je možné vyloučit i při splnění výše uvedené základní podmínky automatické udělení dočasné ochrany, ale pouze při současném splnění některé z výjimek uvedených v tomto ustanovení. Ani jeden z těchto taxativně vyjmenovaných důvodů na situaci žalobkyně nedopadá, neboť se nijak neprovinila proti veřejnému pořádku na území ČR a nepáchala žádnou trestnou či jinou protiprávní činnost.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

5. Žalobkyně má za to, že jí svědčí právo pobývat v zemi dle svého výběru, které je zakotveno např. v bodu 16 preambule prováděcího rozhodnutí Rady. Uvedené je možno dovodit z bodu 15 preambule prováděcího rozhodnutí Rady, kterým se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně. Žalobkyně je tak toho názoru, že český zákonodárce vytvořil další důvody směřující k nemožnosti udělení dočasné ochrany, na které však směrnice o dočasné ochraně v čl. 28 nepamatuje. Důvodem nepřijatelnosti její žádosti tedy nemohla být skutečnost, že žalobkyně již v minulosti získala v Polské republice dočasnou ochranu.
6. Žalobkyně závěrem dodala, že její požadovaný pobyt na území České republiky není samoučelný. Na území České republiky totiž pobývá i její manžel, který má na území ČR udělenou dočasnou ochranu již ze dne 29. 12. 2025.
7. Žalovaný se k žalobě nevyjádřil.
8. Soud po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Nejprve je třeba zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42, podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025, č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025, č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025, č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025, č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 1. 7. 2025 č. j. 15 A 58/2025, ze dne 17. 7. 2025 č. j. 18 A 49/2025-33 nebo ze dne 11. 9. 2025, č. j. 17 A 97/2025 – 33. Odkázat lze i na rozsudek ze dne 10. 12. 2025 č. j. 5 Azs 248/2025 – 18, v němž se Nejvyšší správní soud vyjádřil přímo k § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Soud v nyní projednávané věci nevidí důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchylovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.
10. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
11. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který byl nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52).
12. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina v souladu s právem EU či nikoli.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

13. Podle § 5 odst. 1 Legis Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže
- c) je podána cizincem, který *o dočasnou* nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému *byla udělena dočasná* nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který *je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě* Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
14. Jakkoliv se v projednávané věci soud zabývá nepřijatelností žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, na tento důvod nepřijatelnosti je nutno – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož zákona.
15. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
16. Nejvyšší správní soud dovodil, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
17. Soud neshledává, že by tyto závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
18. Z prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“ ani z Legis Ukrajina nevyplývá, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě.
19. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina představuje toliko sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného

dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo; změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.

20. Oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Jedná se tedy o politický akt, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikturních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Legis Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 Legis Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Z ní totiž neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Legis Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než který předvídá směrnice o dočasné ochraně.
21. Měl-li zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu tímto způsobem z výše uvedených důvodů dojít nemohlo. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina není ve světle práva EU sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.
22. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, jejíž závěry jsou plně aplikovatelné i na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasnou či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení.
23. Žalovaný měl tedy ověřit, zda žalobkyně stále disponuje dočasnou ochranou v některém z členských států, a pokud tomu tak není, bylo jeho povinností jí dočasnou ochranu udělit. Žalobkyně v žádosti uvedla, že dočasná ochrana, kterou dříve získala v Polsku, již platná není. Pokud by přesto žalovaný zjistil, že žalobkyně dočasnou ochranou v jiném členském státě disponuje, měl ověřit, zda daný členský stát nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik jím udělené dočasné ochrany analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a jestliže by tomu tak nebylo, měl žalobkyni poučit o možnosti zneplatnění její (stále existující) dočasné ochrany v jiném členském státě, jelikož není v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože žalovaný takto nepostupoval, jednal nezákonně.

24. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto prvním výrokem rozsudku deklaroval nezákonnost namítaného zásahu. Druhým výrokem rozsudku pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
25. O žalobě soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání (účastníci nevyjádřili s takovýmto postupem ve stanovené lhůtě nesouhlas).
26. Třetím výrokem rozsudku soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. přiznal žalobkyni, která měla ve věci úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, které jsou tvořeny náklady na její zastoupení advokátem. Ty spočívají jednak v odměně za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za každý z těchto úkonů dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, činí 4 620 Kč (§ 7, § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a dále ve dvou paušálních částkách ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 10 140 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši, a to k rukám jejího právního zástupce (§ 149 o.s.ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).
27. Závěrem soud uvádí, že s ohledem na meritorní rozhodnutí o žalobě již nerozhodoval o návrhu žalobkyně na vydání předběžného opatření, který byl v žalobě obsažen.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 25. března 2026

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu